

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 714/2009

af 13. juli 2009

om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Formålet med det indre marked for elektricitet, som siden 1999 gradvis har taget form, er at stille reelle valgmuligheder til rådighed for alle forbrugere i Fællesskabet, privatpersoner som erhvervsdrivende, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser, højere servicestandarder, og at bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed.
- (2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽⁴⁾ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling ⁽⁵⁾ har bidraget væsentligt til skabelsen af et sådant indre marked for elektricitet.
- (3) På nuværende tidspunkt er der dog hindringer for salget af elektricitet på lige vilkår og uden diskrimination eller ugunstige betingelser i Fællesskabet. Navnlig kan endnu ikke alle medlemsstaterne sikre ikke-diskriminerende netadgang og myndighedstilsyn på samme effektive niveau, ligesom der stadig findes isolerede markeder.

⁽¹⁾ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.

⁽²⁾ EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 18.6.2008 (endnu ikke offentliggjort i EUT), Rådets fælles holdning af 9.1.2009 (EUT C 75 E af 31.3.2009, s. 16) og Europa-Parlamentets holdning af 22.4.2009 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Rådets afgørelse af 25.6.2009.

⁽⁴⁾ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 37.

⁽⁵⁾ EUT L 176 af 15.7.2003, s. 1.

(4) Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 »En energipolitik for Europa« fremhævede, hvor vigtigt det er at fuldføre det indre marked for elektricitet og skabe lige vilkår for alle elektricitetsvirksomheder i Fællesskabet. Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 »Udsigterne for det indre gas- og elmarked« og »Undersøgelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor (endelig rapport)« viste, at de nuværende regler og foranstaltninger hverken skaber de fornødne rammer eller sikrer etablering af sammenkoblingskapacitet, således at målet om et velfungerende, effektivt og åbent indre marked kan opfyldes.

(5) Udover en effektiv gennemførelse af de nuværende retlige rammer, bør de retlige rammer for det indre marked for elektricitet, der findes i forordning (EF) nr. 1228/2003, tilpasses i tråd med disse meddelelser.

(6) Navnlig kræves der øget samarbejde og samordning mellem transmissionssystemoperatørerne, så der etableres netregler for tilvejebringelse og forvaltning af effektiv og gennemsigtig adgang til transmissionsnet på tværs af grænserne, og sikres en samordnet og tilstrækkelig fremsynet planlægning og holdbar teknisk udvikling af transmissionssystemet i Fællesskabet, herunder etablering af sammenkoblingskapacitet, under behørig hensyntagen til miljøet. Netreglerne bør være i tråd med de overordnede retningslinjer, som efter deres beskaffenhed er ikke-bindende (»overordnede retningslinjer«), og som er opstillet af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 713/2009 af 13. juli 2009 om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder ⁽⁶⁾ (agenturet). Agenturet bør deltage i det gennemsyn, der på grundlag af faktiske omstændigheder foretages af udkastet til netregler, herunder disses overholdelse af de overordnede retningslinjer, og det bør have mulighed for at indstille dem til vedtagelse af Kommissionen. Agenturet bør også vurdere foreslåede ændringer af netreglerne, og det bør kunne indstille dem til vedtagelse af Kommissionen. Transmissionssystemoperatørerne bør drive deres net i overensstemmelse med disse netregler.

(7) Der bør oprettes et europæisk net af transmissionssystemoperatører for elektricitet (»ENTSO for elektricitet«) til sikring af, at elektricitetstransmissionsnettet forvaltes

⁽⁶⁾ Se side 1 i denne EUT.

- optimalt, og der åbnes mulighed for elektricitetshandel og elektricitetsforsyning på tværs af grænserne i Fællesskabet. ENTSO for elektricitets opgaver bør løses i overensstemmelse med Fællesskabets konkurrenceregler, som fortsat vil være gældende for beslutninger, der træffes af ENTSO for elektricitet. ENTSO for elektricitets opgaver bør være veldefinerede, og dets arbejdsmetode bør sikre, at det arbejder effektivt, gennemsigtigt og er repræsentativt. Netregler, der udarbejdes af ENTSO for elektricitet, har ikke til formål at erstatte de nødvendige nationale netregler for spørgsmål, der ikke vedrører grænseoverskridende netspørgsmål. Da der kan sikres hurtigere fremskridt ved en regional tilgang, bør transmissionssystemoperatørerne oprette regionale strukturer inden for rammerne af den overordnede samarbejdsstruktur og samtidig sikre, at resultaterne på regionalt plan er forenelige med netregler og ikke-bindende tiårige europæiske netudviklingsplaner. Medlemsstaterne bør fremme samarbejde og overvåge netets effektivitet på regionalt plan. Det regionale samarbejde bør være foreneligt med indførelsen af et konkurrencedygtigt og effektivt indre marked for elektricitet.
- (8) Alle markedsdeltagere har interesse i det arbejde, som ENTSO for elektricitet forventes at udføre. En effektiv høringsproces er derfor af væsentlig betydning, og allerede bestående strukturer, der er oprettet for at fremme og strømline høringsprocessen, såsom Union for the Coordination of Transmission of Electricity, nationale reguleringsmyndigheder eller agenturet, bør spille en vigtig rolle.
- (9) For at sikre en større gennemsigtighed omkring elektricitets transmissionsnettet i Fællesskabet bør ENTSO for elektricitet udarbejde, offentliggøre og regelmæssigt ajourføre en ikke-bindende tiårig europæisk netudviklingsplan («europæisk netudviklingsplan»). Gennemførlige elektricitets transmissionsnet og nødvendige regionale samkøringslinjer, der er relevante fra et kommercielt eller forsyningsikkerhedsmæssigt synspunkt, bør medtages i denne netudviklingsplan.
- (10) I denne forordning fastsættes grundprincipperne for taring og kapacitetsfordeling, og samtidig skabes der mulighed for at vedtage retningslinjer, der fastlægger de relevante principper og metoder i nærmere enkeltheder, så der kan ske en hurtig tilpasning til ændrede vilkår.
- (11) På et åbent, konkurrencepræget marked bør transmissionssystemoperatørerne have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net af de transmissionssystemoperatører, hvorfra de grænseoverskridende strømme kommer, og de systemer, hvor de pågældende strømme ender.
- (12) Når de nationale nettariffer fastsættes, skal der tages hensyn til de udbetalinger og indtægter, der skyldes kompensationer mellem transmissionssystemoperatørerne.
- (13) Det konkrete beløb, som skal betales for systemadgang på tværs af grænserne, kan variere betydeligt afhængigt af de involverede transmissionssystemoperatører, og fordi taringssystemernes opbygning i medlemsstaterne er forskellig. En vis harmonisering er derfor nødvendig for at undgå forvriddning af samhandelen.
- (14) Et passende system med langsigtede lokalisering fremmende signaler vil være nødvendigt og bør baseres på det princip, at niveaue for netadgangsafgifter i princippet skal afspejle balancen mellem produktion og forbrug i det pågældende område på grundlag af en differentiering af netadgangsafgifterne for producenterne og/eller forbrugerne.
- (15) Det vil ikke være hensigtsmæssigt at benytte afstandsbestemte tariffer eller, forudsat der er indført relevante lokalisering fremmende signaler, en særlig tarif, der kun skal betales af eksportørerne eller importørerne, ud over den generelle afgift for adgang til det nationale netværk.
- (16) Hvis konkurrencen på det indre marked for elektricitet skal fungere effektivt, er det nødvendigt, at tarifferne for markedsadgang inklusive samkøringslinjerne i transmissionssystemet anvendes på gennemsigtig måde og uden forskelsbehandling. Den disponible kapacitet på disse linjer bør være den størst mulige, som er forenelig med standarderne for sikker netdrift.
- (17) Det er vigtigt at undgå, at afvigende standarder for sikkerhed, funktion og planlægning anvendt af transmissionssystemoperatører i medlemsstaterne fører til konkurrenceforvriddning. Desuden bør ledig overførselskapacitet og sikkerheds-, planlægnings- og driftsstandarder, som berører den, kunne overskues af markedsdeltagerne.
- (18) Det fremgår af den markedsovervågning, som de nationale regulerende myndigheder og Kommissionen har foretaget i de senere år, at de nuværende gennemsigtighedskrav og regler om infrastrukturadgang ikke er tilstrækkelige til at sikre et egentligt velfungerende, åbent og effektivt indre marked for elektricitet.
- (19) Lige adgang til information om systemets aktuelle fysiske kapacitet og effektivitet er en forudsætning for, at alle markedsdeltagerne kan vurdere den generelle efterspørgsels- og udbudssituation og afdække årsagerne til bevægelser i engrosprisen. Heri indgår mere nøjagtig information om elektricitetsproduktion, -udbud og -efterspørgsel, herunder prognoser, netkapacitet og kapacitet på samkøringslinjerne, strømme og vedligeholdelse samt balance- og reservekapacitet.

- (20) Øget tillid til markedet forudsætter, at markedsdeltagerne kan være sikre på, at misbrug kan straffes med sanktioner, som er effektive, står i et rimeligt forhold til misbruget og har afskrækkende virkning. De kompetente myndigheder bør gives beføjelser til effektivt at efterforske påstande om markedsmissbrug. Derfor er det nødvendigt for de kompetente myndigheder at have adgang til data, der rummer oplysninger om forsyningsvirksomhedernes forretningsbeslutninger. På elektricitetsmarkedet træffes mange relevante afgørelser af producenterne, som bør holde oplysninger i forbindelse hermed til rådighed og lettilgængelige for de kompetente myndigheder i et nærmere bestemt tidsrum. De kompetente myndigheder bør endvidere regelmæssigt overvåge transmissionssystemoperatørernes overholdelse af reglerne. Små producenter, der ikke har nogen reel mulighed for at forvride markedet, bør undtages fra denne pligt.
- (21) Der bør være regler for anvendelsen af indtægter, der skyldes procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, medmindre samkøringslinjens særlige art berettiger en undtagelse fra disse regler.
- (22) Håndteringen af kapacitetsproblemer bør give transmissionssystemoperatørerne og markedsdeltagerne de rigtige økonomiske signaler og bør være baseret på markedsmekanismerne.
- (23) Investeringer i store nye infrastrukturer bør fremmes kraftigt, samtidig med at der sikres et fuldt funktionsdygtigt indre marked for elektricitet. For at øge den positive effekt, som undtagne jævnstrømsforbindelser kan få for konkurrencen og forsynings sikkerheden, bør der ske en afprøvelse af markedsinteressen i projektplanlægningsfasen og vedtages regler om håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Hvis jævnstrømsforbindelserne findes på mere end én medlemsstats territorium, bør agenturet som en sidste udvej behandle undtagelsesansøgningen for i højere grad at tage hensyn til konsekvenserne heraf på tværs af grænserne og for at lette den administrative behandling heraf. I betragtning af den usædvanlige risikoprofil ved opførelsen af sådanne store undtagne infrastrukturprojekter bør virksomheder med forsynings- og produktionsinteresser midlertidigt kunne undtages fra at anvende adskillelsesreglerne fuldt ud, når det drejer sig om sådanne projekter. Undtagelser, der er indrømmet i henhold til forordning (EF) nr. 1228/2003, videreføres indtil den planlagte udløbsdato i beslutningen om undtagelse.
- (24) For at sikre, at det indre marked for elektricitet fungerer gnidningsløst, bør der indføres procedurer, som gør det muligt for Kommissionen at træffe afgørelser og fastlægge retningslinjer om bl.a. tarifering og kapacitetsfordeling, og som samtidig sikrer, at medlemsstaternes regulerende myndigheder inddrages i denne proces i givet fald via deres europæiske sammenslutning. Regulerende myndigheder har sammen med andre relevante myndigheder i medlemsstaterne en vigtig rolle at spille ved at bidrage til, at det indre marked for elektricitet er velfungerende.
- (25) De nationale regulerende myndigheder bør sørge for, at denne forordnings bestemmelser og de retningslinjer, som vedtages i medfør af den, overholdes.
- (26) Medlemsstaterne og de kompetente nationale myndigheder bør forpligtes til at fremsende relevante oplysninger til Kommissionen. Kommissionen bør behandle disse oplysninger fortroligt. Kommissionen bør desuden, hvis det er nødvendigt, kunne indhente de relevante oplysninger direkte hos de pågældende virksomheder, så længe de kompetente nationale myndigheder orienteres.
- (27) Medlemsstaterne bør fastsætte, hvilke sanktioner der skal anvendes ved overtrædelse af denne forordning, og sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og have afskrækkende virkning.
- (28) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen ⁽¹⁾.
- (29) Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelser til at fastsætte eller vedtage de retningslinjer, der er nødvendige for at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målene med denne forordning. Da der er tale om generelle foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den med nye ikke-væsentlige bestemmelser, skal foranstaltningerne vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 5a i afgørelse 1999/468/EF.
- (30) Målet for denne forordning, nemlig at indføre harmoniserede regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, og kan derfor bedre nås på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. samme artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (31) I betragtning af omfanget af de ændringer, der foretages i forordning (EF) nr. 1228/2003, bør de pågældende bestemmelser af hensyn til klarheden og overskueligheden omarbejdes ved at samle dem i en ny forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

Denne forordning har til formål at:

- a) fastsætte fair regler for den grænseoverskridende handel med elektricitet, for dermed at øge konkurrencen på det indre marked for elektricitet under hensyntagen til de nationale og

⁽¹⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

regionale markeders særlige kendetegn. Dette indebærer indførelsen af en kompensationsordning for grænseoverskridende strømme af elektricitet og opstilling af harmoniserede principper for transmissionsafgifter på tværs af grænserne og for fordeling af ledig kapacitet på samkøringslinjerne mellem de nationale transmissionssystemer

- b) fremme udviklingen af et funktionsdygtigt og gennemsigtigt engrosmarked med et højt forsynings sikkerhedsniveau for elektricitet. Den indeholder mekanismer til harmonisering af disse regler for grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Artikel 2

Definitioner

1. Definitionerne i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽¹⁾ gælder også for denne forordning med undtagelse af definitionen af »samkøringslinje«, der erstattes med følgende:

— »samkøringslinje«: transmissionslinje, som krydser eller spænder over en grænse mellem medlemsstater, og som forbinder medlemsstaternes nationale transmissionssystemer.

2. I denne forordning forstås ved:

- a) »regulerende myndigheder«: de regulerende myndigheder, der er omhandlet i artikel 35, stk. 1, i direktiv 2009/72/EF
- b) »grænseoverskridende strøm«: en fysisk strøm af elektricitet i en medlemsstats transmissionsnet forårsaget af indvirkning fra aktivitet hos producenter og/eller forbrugere uden for den pågældende medlemsstat på dennes transmissionsnet
- c) »kapacitetsbegrænsninger«: en situation, hvor en samkøringslinje, der forbinder nationale transmissionsnet, på grund af kapacitetsmangel i samkøringslinjerne og/eller de pågældende nationale transmissionssystemer ikke har kapacitet til at overføre alle de fysiske strømme, som den internationale handel, der ønskes af markedsdeltagere, fører med sig
- d) »anmeldt eksport«: afsendelse af elektricitet fra én medlemsstat med en underliggende aftale om, at der samtidig finder en tilsvarende anvendelse (»anmeldt import«) af elektricitet sted i en anden medlemsstat eller et tredjeland
- e) »anmeldt transit«: tilfælde, hvor der forekommer »anmeldt eksport« af elektricitet, og hvor den vej, der er udpeget til transaktionen, involverer et land, hvor der hverken vil finde afsendelse eller samtidig tilsvarende anvendelse af elektriciteten sted

f) »anmeldt import«: anvendelse af elektricitet i en medlemsstat eller et tredjeland samtidig med afsendelse af elektricitet (»anmeldt eksport«) i en anden medlemsstat

g) »ny samkøringslinje«: samkøringslinje, som ikke er etableret senest den 4. august 2003.

Udelukkende med henblik på den i artikel 13 omhandlede kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne, betragtes, såfremt to eller flere medlemsstaters transmissionsnet helt eller delvis indgår i én enkel kontrolblok, kontrolblokken som helhed udelukkende som en del af transmissionsnettet i en af de pågældende medlemsstater for at undgå, at strømme inden for kontrolblokke betragtes som grænseoverskridende strømme, jf. første afsnit, litra b), i dette stykke, og giver anledning til udbetaling af kompensation efter artikel 13. De pågældende regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater kan træffe afgørelse om, i hvilken af de pågældende medlemsstater kontrolblokken som helhed skal betragtes som en del af transmissionsnettet.

Artikel 3

Certificering af transmissionssystemoperatører

1. Har Kommissionen modtaget en underretning om certificering af en transmissionssystemoperatør i henhold til artikel 10, stk. 6, i direktiv 2009/72/EF, behandler den underretningen straks ved modtagelsen. Senest to måneder efter den dag, hvor en sådan underretning modtages, afgiver Kommissionen udtalelse til den relevante nationale regulerende myndighed om underretningens overensstemmelse med artikel 10, stk. 2, eller artikel 11, og artikel 9 i direktiv 2009/72/EF.

I forbindelse med udarbejdelsen af den i første afsnit nævnte udtalelse kan Kommissionen anmode agenturet om en udtalelse om den nationale regulerende myndigheds afgørelse. I så fald forlænges den i første afsnit nævnte periode på to måneder med to måneder.

Hvis der ikke inden for den i første og andet afsnit nævnte periode foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indvendinger mod den regulerende myndigheds afgørelse.

2. Senest to måneder efter at have modtaget en udtalelse fra Kommissionen vedtager den nationale regulerende myndighed sin endelige afgørelse om certificering af transmissionssystemoperatøren, idet den tager størst muligt hensyn til denne udtalelse. Den regulerende myndigheds afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen.

3. De regulerende myndigheder og/eller Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører og/eller virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, når som helst under proceduren udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.

4. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

⁽¹⁾ Se side 55 i denne EUT.

5. Kommissionen kan vedtage retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af stk. 1 og 2. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskrifts-proceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

6. Hvis Kommissionen har modtaget en underretning om certificering af en transmissionssystemoperatør i henhold til artikel 9, stk. 10, i direktiv 2009/72/EF, træffer den en afgørelse vedrørende certificering. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse.

Artikel 4

Det europæiske net af elektricitetstransmissionssystemoperatører

Alle transmissionssystemoperatører samarbejder på fællesskabsplan gennem ENTSO for elektricitet for at fremme gennemførelsen af et velfungerende indre marked for elektricitet og grænseoverskridende handel og sikre optimal forvaltning, samordnet drift og holdbar teknisk udvikling af det europæiske elektricitetstransmissionsnet.

Artikel 5

Oprettelse af ENTSO for elektricitet

1. Elektricitetstransmissionssystemoperatørerne forelægger senest den 3. marts 2011 Kommissionen og agenturet et udkast til vedtægter for det kommende ENTSO for elektricitet, en liste over dets medlemmer og et udkast til dets forretningsorden, herunder proceduren for høring af andre interessenter.

2. Senest to måneder efter dagen for modtagelsen forelægger agenturet efter formelt at have hørt de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, navnlig systembrugere og herunder kunder, Kommissionen en udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet.

3. Kommissionen afgiver udtalelse om vedtægtsudkastet, medlemslisten og forretningsordensudkastet under hensyntagen til agenturets udtalelse i henhold til stk. 2 og senest tre måneder efter dagen for modtagelsen af agenturets udtalelse.

4. Senest tre måneder efter dagen for modtagelsen af Kommissionens udtalelse opretter transmissionssystemoperatørerne ENTSO for elektricitet og vedtager og offentliggør dets vedtægter og forretningsorden.

Artikel 6

Etablering af netregler

1. Kommissionen fastlægger efter høring af agenturet ENTSO for elektricitet og de øvrige relevante interessenter en årlig prioritetsliste over de områder, der er anført i artikel 8, stk. 6, og som skal medtages i udviklingen af netregler.

2. Kommissionen anmoder agenturet om inden for et rimeligt tidsrum på højst seks måneder at forelægge den ikke-bindende overordnede retningslinjer («overordnede retningslinjer») med klare og objektive principper i overensstemmelse med artikel 8, stk. 7, for udviklingen af netregler vedrørende de områder, der er identificeret på prioritetslisten. Alle overordnede retningslinjer skal bidrage til ikke-diskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked. Kommissionen kan på begrundet anmodning fra agenturet forlænge dette tidsrum.

3. Agenturet hører formelt ENTSO for elektricitet og andre relevante interessenter om de overordnede retningslinjer i en periode på mindst to måneder på en åben og gennemsigtig måde.

4. Hvis Kommissionen finder, at de overordnede retningslinjer ikke bidrager til ikke-diskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked, kan den anmode agenturet om at revidere de overordnede retningslinjer inden for et rimeligt tidsrum og genforelægge dem for Kommissionen.

5. Hvis agenturet ikke forelægger eller genforelægger de overordnede retningslinjer inden for det tidsrum, som Kommissionen har fastsat i henhold til stk. 2 eller 4, udarbejder Kommissionen de pågældende overordnede retningslinjer.

6. Kommissionen anmoder ENTSO for elektricitet om at forelægge netregler, der er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer, for agenturet inden for et rimeligt tidsrum på højst 12 måneder.

7. Inden for en periode på tre måneder efter dagen for modtagelsen af netreglerne, hvor agenturet kan gennemføre en formel høring af de relevante interessenter, forelægger agenturet ENTSO for elektricitet en begrundet udtalelse om netreglerne.

8. ENTSO for elektricitet kan ændre netreglerne i lyset af agenturets udtalelse og genforelægge dem for agenturet.

9. Når agenturet er overbevist om, at netreglerne er i tråd med de relevante overordnede retningslinjer, forelægger agenturet netreglerne for Kommissionen og kan henstille, at de vedtages inden for et rimeligt tidsrum. Hvis Kommissionen ikke vedtager reglerne, angiver den årsagerne hertil.

10. Hvis ENTSO for elektricitet ikke har udviklet netregler inden for det tidsrum, Kommissionen har fastsat i henhold til stk. 6, kan Kommissionen anmode agenturet om at udarbejde et udkast til netregler på grundlag af de relevante overordnede retningslinjer. Agenturet kan indlede en yderligere høring i forbindelse med udarbejdelsen af et udkast til netregler i medfør af nærværende stykke. Agenturet forelægger et udkast til netregler, der er udarbejdet i henhold til dette stykke, for Kommissionen og kan henstille, at det vedtages.

11. Kommissionen kan, hvis ENTSO for elektricitet eller agenturet ikke har udviklet netregler eller ikke har udarbejdet et udkast til netregler som omhandlet i stk. 10 i denne artikel, på eget initiativ eller efter henstilling fra agenturet i henhold til stk. 9 i denne artikel vedtage et eller flere sæt netregler på de områder, der er nævnt i artikel 8, stk. 6.

Når Kommissionen foreslår at vedtage netregler på eget initiativ, hører den agenturet, ENTSO for elektricitet og alle relevante interessenter om udkastet til netregler i et tidsrum på mindst to måneder. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

12. Denne artikel berører ikke Kommissionens ret til at vedtage og ændre retningslinjerne som fastlagt i artikel 18.

Artikel 7

Ændring af netregler

1. Udkast til ændringer af alle netregler, der er vedtaget i henhold til artikel 6, kan forelægges for agenturet af personer, som vil kunne have en interesse i disse netregler, herunder ENTSO for elektricitet, transmissionssystemoperatører, systembrugere og forbrugere. Agenturet kan også foreslå ændringer på eget initiativ.

2. Agenturet hører alle interessenter i overensstemmelse med artikel 10 i forordning (EF) nr. 713/2009. På baggrund af denne proces kan agenturet fremlægge begrundede forslag til ændringer for Kommissionen ledsaget af en redegørelse for sådanne forslags sammenhæng med målene for netreglerne i artikel 6, stk. 2.

3. Kommissionen kan under hensyn til agenturets forslag vedtage ændringer af alle netregler, der er vedtaget i henhold til artikel 6. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

4. Behandlingen af forslag til ændringer som led i proceduren i artikel 23, stk. 2, er begrænset til de aspekter, der vedrører den foreslåede ændring. Disse foreslåede ændringer foregriber ikke andre ændringer, som Kommissionen måtte foreslå.

Artikel 8

Opgaver for ENTSO for elektricitet

1. ENTSO for elektricitet udarbejder netregler på de i denne artikels stk. 6 nævnte områder på anmodning af Kommissionen i overensstemmelse med artikel 6, stk. 6.

2. ENTSO for elektricitet kan udarbejde netregler på de i stk. 6 nævnte områder med henblik på at nå de i artikel 4 fastsatte mål; disse netregler vedrører ikke områder, der er omfattet af en anmodning fra Kommissionen. Disse netregler forelægges for agenturet med henblik på en udtalelse. ENTSO for elektricitet tager behørigt hensyn til denne udtalelse.

3. ENTSO for elektricitet vedtager:

- a) fælles redskaber til driften af nettet for at sikre koordinering af nettets drift under normale forhold og i beredskabssituationer, herunder en fælles klassificeringsskala for forstyrrelser, og forskningsplaner
- b) en ikke-bindende tiårig europæisk netudviklingsplan («europæisk netudviklingsplan») hvert andet år, herunder en europæisk prognose for produktionens tilstrækkelighed
- c) henstillinger om koordineringen af teknisk samarbejde mellem transmissionssystemoperatører i Fællesskabet og i tredjelande
- d) et årligt arbejdsprogram
- e) en årsrapport
- f) årlige sommer- og vinterprognoser for produktionens tilstrækkelighed.

4. Den europæiske prognose for produktionens tilstrækkelighed, jf. stk. 3, litra b), skal dække elektricitetssystemets samlede evne til at efterkomme den nuværende og forventede efterspørgsel efter elektricitet i den næste femårsperiode samt i perioden mellem fem og 15 år fra datoen for denne prognose. Den europæiske prognose for produktionens tilstrækkelighed skal bygge på de nationale prognoser for produktionens tilstrækkelighed, der er udarbejdet af hver enkelt transmissionssystemoperatør.

5. Det årlige arbejdsprogram, jf. stk. 3, litra d), indeholder en liste over og beskrivelse af de netregler, der skal udarbejdes, og en plan for samordning af netdriften og af den forsknings- og udviklingsindsats, der skal gennemføres i det pågældende år, samt en vejledende tidsplan.

6. Netreglerne, jf. stk. 1 og 2, dækker følgende områder, idet der om nødvendigt tages hensyn til særlige regionale forhold:

- a) regler om netsikkerhed og pålidelighed, herunder regler for den tekniske transmissionsreservekapacitet af hensyn til den operative netsikkerhed
- b) regler om nettilslutning
- c) regler for tredjepartsadgang
- d) regler om dataudveksling og afregning
- e) regler om interoperabilitet
- f) driftsprocedurer i beredskabssituationer
- g) regler om kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger
- h) regler om handel i forbindelse med teknisk og operativ levering af netadgangstjenester og systembalancering

- i) regler om gennemsigtighed
- j) regler om balancering, herunder netrelaterede regler om reservestrøm
- k) regler om harmoniserede transmissionstarifstrukturer, herunder regler om lokalitetsbestemte prissignaler og indbyrdes kompensation mellem transmissionssystemoperatører, og
- l) energieffektivitet i forbindelse med elektricitetsnet.

7. Netreglerne udvikles for grænseoverskridende netspørgsmål og spørgsmål om markedsintegration og berører ikke medlemsstaternes ret til at udarbejde nationale netregler for spørgsmål, der ikke berører grænseoverskridende handel.

8. ENTSO for elektricitet overvåger og analyserer gennemførelsen af de netregler og retningslinjer, som Kommissionen vedtager i overensstemmelse med artikel 6, stk. 11, og deres virkning på harmoniseringen af gældende regler, der tager sigte på at lette markedsintegrationen. ENTSO for elektricitet aflægger rapport til agenturet om resultaterne og redegør for resultaterne af analysen i årsberetningen, jf. stk. 3, litra e), i denne artikel.

9. ENTSO for elektricitet stiller alle de oplysninger til rådighed, som agenturet har brug for til varetagelsen af sine opgaver i henhold til artikel 9, stk. 1.

10. ENTSO for elektricitet vedtager og offentliggør en europæisk netudviklingsplan hvert andet år. Den europæiske netudviklingsplan omfatter modellering af det integrerede net, udvikling af scenarier, en europæisk prognose om produktionens tilstrækkelighed og en vurdering af systemets elasticitet.

Den europæiske netudviklingsplan skal navnlig:

- a) bygge på nationale investeringsplaner, der tager hensyn til regionale investeringsplaner, jf. artikel 12, stk. 1, og, hvor det er relevant, fællesskabsaspekter ved planlægningen af nettet, herunder retningslinjerne for de transeuropæiske net på energiområdet i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1364/2006/EF⁽¹⁾
- b) med hensyn til grænseoverskridende samkøringslinjer også bygge på de rimelige behov, som forskellige systembrugere kan have, og integrere langfristede forpligtelser fra investorer som omhandlet i artikel 8 og artikel 13 og 22 i direktiv 2009/72/EF
- c) redegøre for investeringsmangler, navnlig hvad den grænseoverskridende kapacitet angår.

Med henblik på andet afsnit, litra c), kan en gennemgang af de hindringer for øget grænseoverskridende kapacitet, som foranlediges af forskelle i godkendelsesprocedurer eller -praksis, vedlægges som bilag til den europæiske netudviklingsplan.

⁽¹⁾ EUT L 262 af 22.9.2006, s. 1.

11. Agenturet afgiver udtalelse om de nationale tiårige netudviklingsplaner med henblik på at vurdere deres overensstemmelse med den europæiske netudviklingsplan. Finder agenturet uoverensstemmelser mellem en national tiårig netudviklingsplan og den europæiske netudviklingsplan, kommer det om nødvendigt med henstillinger vedrørende ændring af den nationale tiårige netudviklingsplan eller den europæiske netudviklingsplan. Såfremt en sådan national tiårig netudviklingsplan er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 22 i direktiv 2009/72/EF, henstiller agenturet til den kompetente nationale regulerende myndighed, at denne ændrer den nationale tiårige netudviklingsplan i overensstemmelse med artikel 22, stk. 7, i nævnte direktiv og underretter Kommissionen herom.

12. ENTSO for elektricitet forelægger på Kommissionens anmodning denne sine synspunkter om vedtagelsen af retningslinjerne som fastlagt i artikel 18.

Artikel 9

Agenturets overvågningsopgaver

1. Agenturet overvåger, hvordan ENTSO for elektricitet varetager sine opgaver, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 3, og aflægger rapport til Kommissionen.

Agenturet overvåger ENTSO for elektricitets gennemførelse af netregler, der er udarbejdet i henhold til artikel 8, stk. 2, og netregler, som er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1-10, men som ikke er vedtaget af Kommissionen i henhold til artikel 6, stk. 11. Hvis ENTSO for elektricitet ikke har gennemført sådanne netregler, anmoder agenturet ENTSO for elektricitet om at forelægge en behørigt begrundet redegørelse for, hvorfor det ikke er sket. Agenturet underretter Kommissionen om denne redegørelse og forelægger sin udtalelse hertil.

Agenturet overvåger og analyserer gennemførelsen af netreglerne og de retningslinjer, som Kommissionen vedtager i overensstemmelse med artikel 6, stk. 11, og deres virkning på harmoniseringen af gældende regler, der tager sigte på at lette markedsintegrationen samt ikke-diskrimination, reel konkurrence og et effektivt fungerende marked, og aflægger rapport til Kommissionen.

2. ENTSO for elektricitet forelægger agenturet udkastet til europæisk netudviklingsplan og udkastet til det årlige arbejdsprogram, herunder oplysninger om høringsprocessen, samt de andre dokumenter, der er nævnt i artikel 8, stk. 3, med henblik på en udtalelse.

Agenturet forelægger inden for to måneder fra dagen for modtagelsen ENTSO for elektricitet og Kommissionen en behørigt begrundet udtalelse samt henstillinger, hvis det skønner, at udkastet til det årlige arbejdsprogram eller udkastet til europæisk netudviklingsplan, som ENTSO for elektricitet har forelagt, ikke bidrager til ikke-diskrimination, reel konkurrence, et effektivt fungerende marked eller tilstrækkelige grænseoverskridende samkøringslinjer, der er åbne for tredjepartsadgang.

Artikel 10

Høringer

1. Ved udarbejdelsen af netreglerne, udkastet til europæisk netudviklingsplan og det årlige arbejdsprogram, jf. artikel 8, stk. 1, 2 og 3, foretager ENTSO for elektricitet omfattende høringer af alle de relevante markedsdeltagere, navnlig de organisationer, der repræsenterer alle interessenter, på et tidligt stadium og på en åben og gennemsigtig måde, i overensstemmelse med forretningsordenen, jf. artikel 5, stk. 1. Høringen inddrager også de nationale regulerende myndigheder og andre nationale myndigheder, alle forsynings- og produktionsvirksomheder, systembrugere, herunder kunder, og distributionssystemoperatører, herunder også relevante (branche)sammenslutninger, tekniske organer og interessentforeninger. Den tager sigte på at fastlægge synspunkter hos og forslag fra alle relevante parter i beslutningsprocessen.

2. Alle dokumenter og mødereferater, der vedrører høringerne i stk. 1, offentliggøres.

3. Inden ENTSO for elektricitet vedtager det årlige arbejdsprogram og de netregler, der er nævnt i artikel 8, stk. 1, 2 og 3, gør det rede for, hvorledes der er blevet taget hensyn til de kommentarer, det har modtaget under høringen. Har det ikke taget hensyn til sådanne kommentarer, skal det begrundes.

Artikel 11

Omkostninger

Omkostningerne ved aktiviteterne i ENTSO for elektricitet, jf. artikel 4-12, påhviler transmissionssystemoperatørerne og medtages i tarifberegningen. De regulerende myndigheder godkender kun disse omkostninger, hvis de er rimelige og forholdsmæssige.

Artikel 12

Regionalt samarbejde mellem transmissionssystemoperatørerne

1. Transmissionssystemoperatørerne etablerer et regionalt samarbejde inden for rammerne af ENTSO for elektricitet for at bidrage til gennemførelsen af aktiviteterne i artikel 8, stk. 1, 2 og 3. Navnlig offentliggør de en regional investeringsplan hvert andet år og kan træffe investeringsbeslutninger på grundlag af denne regionale investeringsplan.

2. Transmissionssystemoperatørerne fremmer driftsordninger, der er med til at sikre den bedst mulige forvaltning af nettet, og fremmer udviklingen af energibørser, en samordnet fordeling af grænseoverskridende kapacitet gennem ikke-diskriminerende markedsbaserede løsninger, der tager behørigt hensyn til de specifikke fordele ved implicite auktioner med henblik på kortfristede tildelinger, og integreringen af mekanismerne for balancering og reservestrøm.

3. Med henblik på at nå de i stk. 1 og stk. 2 fastsatte mål kan Kommissionen fastlægge det geografiske område, som den enkelte regionale samarbejdsstruktur dækker, under hensyn til de eksisterende regionale samarbejdsstrukturer. Hver medlemsstat har lov til at fremme samarbejde i mere end et geografisk område. Den i første punktum omhandlede foranstaltning, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

Kommissionen hører agenturet og ENTSO for elektricitet om dette spørgsmål.

Artikel 13

Kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne

1. Transmissionssystemoperatørerne skal have kompensation for omkostningerne ved at huse grænseoverskridende elektricitetsstrømme i deres net.

2. Den i stk. 1 omhandlede kompensation betales af de nationale transmissionssystemoperatører, hvis systemer de grænseoverskridende strømme kommer fra, og hvis systemer de er bestemt for.

3. Kompensationen betales regelmæssigt for et givet, allerede forløbet tidsrum. Efterfølgende reguleringer af allerede betalte kompensationsbeløb foretages, hvis det er nødvendigt for at afspejle de faktiske omkostninger.

Det første tidsrum, der skal betales kompensation for, fastsættes efter retningslinjerne i artikel 18.

4. Kommissionen fastsætter størrelsen af de kompensationsbeløb, der skal betales. Denne foranstaltning, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

5. Omfanget af husede grænseoverskridende strømme og omfanget af grænseoverskridende strømme, der angives som kommende fra og/eller endende i de nationale transmissionssystemer, bestemmes på grundlag af de fysiske elektricitetsstrømme, der faktisk måles i løbet af et givet tidsrum.

6. Omkostningerne ved at huse grænseoverskridende strømme bestemmes på grundlag af de forventede langsigtede gennemsnitlige differensomkostninger under hensyntagen til tab, investering i ny infrastruktur og en passende andel af omkostningerne ved den eksisterende infrastruktur, for så vidt infrastrukturen anvendes til transmission af grænseoverskridende strømme, idet der især tages hensyn til behovet for at sikre forsyningsikkerhed. Når de påløbne omkostninger udregnes, anvendes anerkendte metoder til beregning af standardomkostninger. Der skal tages hensyn til de fordele, et net har ved at huse grænseoverskridende strøm, for at nedsætte den modtagne kompensation.

*Artikel 14***Afgifter for netadgang**

1. Afgifter, der opkræves af netoperatørerne for adgang til net, skal være gennemsigtige, tage hensyn til behovet for netsikkerhed og afspejle de faktiske omkostninger, for så vidt disse svarer til en effektiv og strukturelt sammenlignelig netoperatørs omkostninger og anvendes uden forskelsbehandling. De må ikke være afstandsbestemte.
2. Producent- og/eller forbrugertariffernes størrelse skal, når det er passende, udsende lokalisering fremmende signaler på fællesskabsplan og især tage hensyn til omfanget af nettab og kapacitetsbegrænsninger og investeringsomkostninger for infrastrukturen.
3. Ved fastsættelse af afgifterne for netadgang skal følgende tages i betragtning:
  - a) udbetalinger og indtægter, der skyldes ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne
  - b) såvel de faktisk foretagne og modtagne betalinger som de betalinger, der på baggrund af den allerede forløbne tid menes at kunne forventes i fremtiden.
4. Fastsættelse af afgifterne for netadgang i henhold til denne artikel berører ikke afgifter på anmeldt eksport og anmeldt import i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger som omhandlet i artikel 16.
5. Der lægges ikke nogen særlig netafgift på individuelle anmeldte transaktioner.

*Artikel 15***Oplysninger**

1. Transmissionssystemoperatørerne indfører ordninger for samordning og informationsudveksling for at sikre netsikkerheden i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger.
2. Transmissionssystemoperatørernes sikkerheds-, drifts- og planlægningsstandarder offentliggøres. De offentliggjorte oplysninger skal omfatte et almindeligt system for beregning af den samlede overførselskapacitet og transmissionssikkerhedsmargenen på grundlag af nettets elektriske og fysiske kapacitet. Sådanne systemer skal godkendes af de regulerende myndigheder.
3. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør overslag over den ledige overførselskapacitet for hver enkelt dag, herunder ledig overførselskapacitet, der allerede er reserveret. Disse overslag offentliggøres på bestemte tidspunkter forud for transportdatoen og skal under alle omstændigheder indeholde ugentlige og månedlige forudberegninger såvel som en kvantitativ beskrivelse af den ledige kapacitets forventede pålidelighed.

4. Transmissionssystemoperatørerne offentliggør relevante data om den samlede forventede og den faktiske efterspørgsel, om disponibiliteten og den faktiske anvendelse af produktionsanlæg og systembelastende anlæg, om disponibiliteten og anvendelsen af nettene og samkøringslinjerne og om balancestrøm og reservekapacitet. Med hensyn til disponibiliteten og den faktiske anvendelse af små produktionsanlæg og systembelastende enheder kan der anvendes samlede, skønsmæssigt anslåede data.

5. De berørte markedsdeltagere giver transmissionssystemoperatørerne de relevante data.

6. Produktionsvirksomheder, som ejer eller driver produktionsanlæg, hvoraf mindst ét produktionsanlæg har en installeret kapacitet på mindst 250 MW, holder i fem år alle de timedata for hvert anlæg, der behøves til at kontrollere alle operationelle fordelingsbeslutninger og tilbudsadfærden på elektricitetsbørsen, auktioner for samkøringskapacitet, reservemarkeder og OTC-markeder, til rådighed for den nationale regulerende myndighed, den nationale konkurrencemyndighed og Kommissionen. De data pr. anlæg og pr. time, der skal opbevares, omfatter bl.a. data om ledig produktionskapacitet og afsatte reserver, herunder fordelingen af de pågældende afsatte reserver pr. anlæg, på tidspunktet for tilbudsgivningen og produktionen.

*Artikel 16***Almindelige principper for håndtering af kapacitetsbegrænsninger**

1. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal håndteres ved hjælp af ikke-diskriminerende markedsbaserede løsninger, der giver de berørte markedsdeltagere og transmissionssystemoperatører effektive økonomiske signaler. Problemer med kapacitetsbegrænsninger i nettet skal fortrinsvis løses ved hjælp af ikke-transaktionsbaserede metoder, dvs. metoder, der ikke indebærer et valg mellem de enkelte markedsdeltageres kontrakter.

2. Transaktionsindskrænkende procedurer må kun benyttes i nødstilfælde, hvor transmissionssystemoperatøren skal handle hurtigt, og hvor belastningsomfordeling eller modkøb ikke er mulige. Sådanne procedurer skal anvendes uden forskelsbehandling.

Bortset fra force majeure-tilfælde skal markedsdeltagere, der har fået tildelt kapacitet, have kompensation for enhver indskrænkning heraf.

3. Den størst mulige kapacitet på samkøringslinjerne og/eller de transmissionsnet, der er af betydning for grænseoverskridende strømme, skal stilles til rådighed for markedsdeltagerne under hensyntagen til standarderne for sikker netdrift.

4. Markedsdeltagerne meddeler i god tid forud for den relevante driftsperiode de pågældende transmissionssystemoperatører, om de har til hensigt at anvende den tildelte kapacitet. Tildelt kapacitet, der ikke udnyttes, skal tilbageføres til markedet på en åben, gennemsigtig måde uden forskelsbehandling.

5. Transmissionssystemoperatørerne skal, så vidt det er teknisk muligt, dirigere modsatrettede elektricitetsstrømmes kapacitetsbehov gennem den samkøringslinje, hvor der er kapacitetsproblemer, for at udnytte denne linjes kapacitet mest muligt. Transaktioner, der afhjælper kapacitetsbegrænsningerne, må aldrig afvises; der tages dog fuldt hensyn til netsikkerheden.

6. Indtægter fra tildeling af samkøringslinjer benyttes til følgende formål:

- a) sikring af, at den tildelte kapacitet står til rådighed og/eller
- b) bevarelse eller forøgelse af samkøringslinjernes kapacitet gennem netinvesteringer, især i nye samkøringslinjer.

Hvis indtægterne ikke kan benyttes effektivt til formålene i første afsnit, litra a) og/eller b), må de, med forbehold af de pågældende medlemsstaters regulerende myndigheders godkendelse, benyttes med et maksimumsbeløb, der fastsættes af disse regulerende myndigheder som en indtægt, der skal tages i betragtning af de regulerende myndigheder, når de skal godkende metoden for beregning af nettariffrer og/eller for fastsættelsen af nettariffrer.

Resten af indtægterne indsættes på en separat intern konto, indtil de kan benyttes til formålene i første afsnit, litra a) og/eller b). Den regulerende myndighed underretter agenturet om den godkendelse, der er omtalt i andet afsnit.

Artikel 17

Nye samkøringslinjer

1. Nye jævnstrømsforbindelser kan på anmodning midlertidigt indrømmes en undtagelse fra bestemmelserne i artikel 16, stk. 6, i denne forordning og artikel 9, 32 og artikel 37, stk. 6 og 10, i direktiv 2009/72/EF på følgende betingelser:

- a) investeringen øger konkurrencen i elektricitetsforsyningen
- b) risikoen ved investeringen er så stor, at investeringen ikke ville finde sted, medmindre en undtagelse blev indrømmet
- c) samkøringslinjen skal være ejet af en fysisk eller juridisk person, der i det mindste hvad angår retlig form er adskilt fra de systemoperatører, i hvis systemer denne samkøringslinje vil blive opbygget
- d) der opkræves afgifter af brugerne af denne samkøringslinje

e) siden den delvise åbning af markedet som omhandlet i artikel 19 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 96/92/EF af 19. december 1996 om fælles regler for det indre marked for elektricitet ⁽¹⁾ er ingen del af kapital- eller driftsomkostningerne ved samkøringslinjen blevet dækket ind af de afgifter, der er modtaget for brug af de transmissions- eller distributionssystemer, som samkøringslinjen forbinder

f) undtagelsen må ikke skade konkurrencen eller det indre marked for elektricitets effektive funktion eller den effektive funktion af det regulerede system, som samkøringslinjen er forbundet med.

2. Stk. 1 kan i undtagelsestilfælde også finde anvendelse på vekselstrømsamkøringslinjer, forudsat at omkostningerne og risiciene ved den pågældende investering er særlig høje sammenlignet med de omkostninger og risici, som normalt forekommer, når to nabolandes nationale transmissionssystemer forbindes af en samkøringslinje for vekselstrøm.

3. Stk. 1 finder også anvendelse i forbindelse med markante kapacitetsforøgelser i eksisterende samkøringslinjer.

4. Beslutningen om, hvorvidt den undtagelse, der er omhandlet i stk. 1, 2, og 3, skal indrømmes, træffes fra sag til sag af de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater. En undtagelse kan omfatte den nye eller den markant forøgede eksisterende samkøringslinjes kapacitet helt eller delvis.

Agenturet kan inden for to måneder fra den dato, hvor anmodningen om undtagelse blev modtaget af den sidste af de berørte regulerende myndigheder, forelægge en rådgivende udtalelse for disse regulerende myndigheder, som kan udgøre grundlaget for deres beslutning.

Når der træffes beslutning om at indrømme en undtagelse, skal der fra sag til sag tages stilling til, om det er nødvendigt at fastsætte betingelser for undtagelsens varighed og for ikke-diskriminerende adgang til samkøringslinjen. Når der træffes beslutning om disse betingelser, skal der navnlig tages hensyn til den ekstrakapacitet, der skal opbygges, eller ændringen af den eksisterende kapacitet, projektets tidsramme og nationale forhold.

Før der indrømmes en undtagelse, skal de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater træffe beslutning om reglerne og mekanismerne for kapacitetsforvaltning og -fordeling. Reglerne om håndtering af kapacitetsbegrænsning skal bl.a. omfatte pligten til at udbyde ubrugt kapacitet på markedet, og brugerne af infrastrukturen skal have ret til at afsætte deres aftalte kapacitet på det sekundære marked. Ved vurderingen af kriterierne i stk. 1, litra a), b) og f), skal der tages hensyn til resultaterne af kapacitetsfordelingsproceduren.

Når alle de pågældende regulerende myndigheder til enighed om en beslutning om undtagelse inden for seks måneder, skal de orientere agenturet om denne beslutning.

⁽¹⁾ EFT L 27 af 30.1.1997, s. 20.

Beslutningen om undtagelsen, herunder også eventuelle betingelser som nævnt i andet afsnit i dette stykke, begrundes behørigt og offentliggøres.

5. Den i stk. 4 omhandlede beslutning træffes af agenturet:
- når alle de pågældende regulerende myndigheder ikke har kunnet nå til enighed inden for seks måneder efter, at der blev anmodet om en undtagelse over for den sidste af disse regulerende myndigheder, eller
  - efter fælles anmodning fra de pågældende regulerende myndigheder.

Agenturet skal, inden det træffer afgørelse, rådføre sig med de berørte regulerende myndigheder og med ansøgerne.

6. Uanset stk. 4 og 5 kan medlemsstaterne fastsætte, at den regulerende myndighed eller agenturet, alt efter tilfældet, skal forelægge sin udtalelse om anmodningen om en undtagelse for det relevante organ i medlemsstaten til formel afgørelse. Denne udtalelse skal offentliggøres sammen med beslutningen.

7. En kopi af alle anmodninger om undtagelse tilsendes straks efter modtagelsen af de regulerende myndigheder til agenturet og Kommissionen til orientering. De pågældende regulerende myndigheder eller agenturet (de »meddelende organer«) giver straks Kommissionen meddelelse om beslutningen sammen med alle andre relevante oplysninger vedrørende beslutningen. Disse oplysninger kan forelægges Kommissionen i sammenfattet form, således at den kan træffe en velbegrundet afgørelse. Oplysningerne skal navnlig omfatte:

- en detaljeret begrundelse for, at undtagelsen er blevet indrømmet eller afvist, herunder de finansielle oplysninger, der begrundet behovet for undtagelsen
- den analyse, der er foretaget af konkurrencevirkningen og det indre marked for elektricitets effektive funktion som følge af indrømmelsen af undtagelsen
- en begrundelse for det tidsrum og den andel af den pågældende samkøringslinjens samlede kapacitet, som undtagelsen er indrømmet for, og
- resultatet af samrådet med de berørte regulerende myndigheder.

8. Inden for en periode på to måneder, som løber fra dagen efter modtagelsen af en meddelelse i henhold til stk. 7, kan Kommissionen træffe afgørelse om, at de meddelende organer skal ændre eller annullere deres beslutning om at indrømme en undtagelse. Denne periode på to måneder kan forlænges med yderligere to måneder, hvis Kommissionen vil indhente supplerende oplysninger. Denne efterfølgende periode løber fra dagen efter modtagelsen af de fuldstændige oplysninger. Den oprindelige periode på to måneder kan også forlænges med samtykke fra både Kommissionen og de meddelende organer.

Afgives de ønskede oplysninger ikke inden for den i anmodningen anførte frist, anses meddelelsen for at være trukket tilbage, medmindre fristen, inden dens udløb, er blevet forlænget med samtykke fra både Kommissionen og de meddelende organer, eller medmindre de meddelende organer i en behørigt begrundet erklæring har meddelt Kommissionen, at de anser meddelelsen for at være fuldstændig.

De meddelende organer efterkommer inden for en måned Kommissionens afgørelse om at ændre eller annullere beslutningen om indrømmelse af en undtagelse og underretter Kommissionen herom.

Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Kommissionens godkendelse af en beslutning om undtagelse udløber to år efter vedtagelsen, hvis etableringen af samkøringslinjen endnu ikke er påbegyndt inden denne dato, og fem år efter vedtagelsen, hvis samkøringslinjen endnu ikke er taget i brug inden denne dato, medmindre Kommissionen beslutter, at forsinkelsen skyldes væsentlige forstyrrelser, som ligger uden for den persons kontrol, som har opnået undtagelsen.

9. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for anvendelsen af betingelserne i stk. 1 og fastlægge proceduren for anvendelse af stk. 4, 7 og 8. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

Artikel 18

Retningslinjer

1. I retningslinjer vedrørende ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne fastsættes der, i overensstemmelse med principperne i artikel 13 og 14, hvor det er relevant:

- nærmere bestemmelser om proceduren for bestemmelse af, hvilke transmissionssystemoperatører der skal betale kompensation for grænseoverskridende strømme, herunder fordeling mellem operatørerne i de nationale transmissionssystemer, hvorfra de grænseoverskridende strømme stammer, og de systemer, hvor disse strømme ender, jf. artikel 13, stk. 2
- nærmere bestemmelser om den betalingsprocedure, der skal følges, herunder fastsættelse af det første tidsrum, der skal betales kompensation for, jf. artikel 13, stk. 3, andet afsnit
- nærmere bestemmelser om metoderne til bestemmelse af de husede grænseoverskridende strømme, for hvilke der skal betales kompensation i henhold til artikel 13, såvel med hensyn til mængde som type af strømme og angivelse af omfanget af sådanne strømme, der kommer fra og/eller ender i de enkelte medlemsstaters transmissionssystemer, jf. artikel 13, stk. 5

- d) nærmere bestemmelser om den metode, hvorefter omkostningerne og indtægterne ved at huse grænseoverskridende strømme skal bestemmes, jf. artikel 13, stk. 6
- e) nærmere bestemmelser om behandling i forbindelse med den indbyrdes kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne af elektricitetsstrømme, der kommer fra eller ender i lande uden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS), og
- f) principperne for deltagelse af nationale systemer, der er sammenkoblet ved hjælp af jævnstrømsforbindelser, jf. artikel 13.

2. Retningslinjerne kan også fastlægge passende regler, der fører til en gradvis harmonisering af de tilgrundliggende principper for fastsættelsen af afgifterne for producenter og forbrugere (belastning) efter de nationale tarifordninger, herunder hensyntagen til den indbyrdes kompensationsordning mellem transmissionssystemoperatørerne i de nationale netafgifter og udsendelse af passende og effektive lokalisingsfremmende signaler, i overensstemmelse med principperne i artikel 14.

Retningslinjerne skal indeholde bestemmelser om passende og effektive harmoniserede lokalisingsfremmende signaler på fællesskabsplan.

En eventuel harmonisering i den forbindelse er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan anvende mekanismer for at sikre, at de afgifter for netadgang, der afkræves af forbrugerne (belastning), er sammenlignelige i hele deres område.

3. I retningslinjer, der medfører det minimum af harmonisering, som er nødvendigt for at nå denne forordnings mål, fastsættes endvidere, hvor det er relevant:

- a) nærmere bestemmelser vedrørende formidling af oplysninger, i overensstemmelse med principperne i artikel 15
- b) nærmere regler for handel med elektricitet
- c) nærmere bestemmelser vedrørende regler om investeringsincitamentet for samkøringskapacitet, herunder lokalisingsfremmende signaler
- d) nærmere bestemmelser om de områder, der er nævnt i artikel 8, stk. 6.

Med henblik herpå hører Kommissionen agenturet og ENTSO for elektricitet.

4. Retningslinjerne for administration og fordeling af ledig transmissionskapacitet på samkøringslinjerne mellem nationale systemer er anført i bilag I.

5. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for de punkter, der er anført i stk. 1, 2 og 3 i denne artikel. Den kan ændre de retningslinjer, der er nævnt i stk. 4 i denne artikel, i overensstemmelse med principperne i artikel 15 og 16, navnlig for at indføre detaljerede retningslinjer for alle de metoder til kapacitetsfordeling, der anvendes i praksis, og for at sikre, at mekanismerne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger udvikler sig på en måde, som er forenelig med det indre markeds mål. Hvor det er relevant, fastlægges fælles regler for den minimale sikkerhed og for de standarder for nettenes brug og drift, der er omhandlet i artikel 15,

stk. 2, i forbindelse med sådanne ændringer. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 23, stk. 2.

Når Kommissionen vedtager eller ændrer retningslinjer, skal den:

- a) sikre sig, at de skaber det minimum af harmonisering, der kræves for at nå denne forordnings mål, og at de ikke rækker videre, end hvad der er nødvendigt med henblik herpå, og
- b) angive, hvilke foranstaltninger den har truffet med hensyn til at sikre overensstemmelse mellem reglerne i tredjelande, der er en del af Fællesskabets elektricitetssystem, og de pågældende retningslinjer.

Når Kommissionen første gang vedtager retningslinjer efter denne artikel, sikrer den sig, at de i et enkelt udkast til foranstaltninger mindst dækker de forhold, hvortil der henvises i stk. 1, litra a) og d), samt i stk. 2.

Artikel 19

Regulerende myndigheder

Når de regulerende myndigheder udfører deres opgaver, skal de sikre overensstemmelse med denne forordning og de retningslinjer, der vedtages i medfør af artikel 18. Når det er relevant, skal de regulerende myndigheder for at opfylde denne forordnings mål samarbejde med hinanden og med Kommissionen og agenturet i overensstemmelse med kapitel IX i direktiv 2009/72/EF.

Artikel 20

Oplysninger og fortrolighed

1. Medlemsstaterne og de regulerende myndigheder giver efter anmodning Kommissionen alle oplysninger, der kræves i medfør af artikel 13, stk. 4, og artikel 18.

Specielt med henblik på artikel 13, stk. 4 og 6, skal de regulerende myndigheder regelmæssigt give oplysninger om nationale transmissionssystemoperatørers faktisk afholdte omkostninger samt data og alle relevante oplysninger om de fysiske strømme i transmissionssystemoperatørernes net og netomkostningerne.

Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, inden for hvilken oplysningerne skal gives, under hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

2. Hvis medlemsstaten eller den berørte regulerende myndighed ikke fremsender de i stk. 1 nævnte oplysninger inden for den fastsatte tidsfrist i overensstemmelse med stk. 1, kan Kommissionen med henblik på artikel 13, stk. 4, og artikel 18 indhente alle de nødvendige oplysninger direkte hos de pågældende virksomheder.

Når Kommissionen henvender sig til en virksomhed for at få oplysninger, sender den samtidig en kopi af henvendelsen til de regulerende myndigheder i den medlemsstat, hvor virksomheden er hjemmehørende.

3. I sin anmodning om oplysninger efter stk. 1 angiver Kommissionen retsgrundlaget for anmodningen og dennes formål og fastsætter en frist for oplysningernes fremsendelse samt henviser til de sanktioner, der ifølge artikel 22, stk. 2, kan pålægges for meddelelse af urigtige, ufuldstændige eller vildledende oplysninger. Kommissionen fastsætter en rimelig tidsfrist, der tager hensyn til, hvor komplekse de ønskede oplysninger er, og hvor hurtigt der er behov for dem.

4. Virksomhedernes indehavere eller deres repræsentanter og, hvis der er tale om juridiske personer, de personer, der ifølge lov eller vedtægter har bemyndigelse til at repræsentere dem, skal udlevere de ønskede oplysninger. Bemyndigede advokater kan udlevere oplysningerne på deres klienters vegne, men klienterne bærer det fulde ansvar, hvis oplysningerne er urigtige, ufuldstændige eller vildledende.

5. Hvis en virksomhed ikke fremsender disse oplysninger inden for den frist, Kommissionen har fastsat, eller giver ufuldstændige oplysninger, kan Kommissionen kræve oplysningerne udleveret ved en beslutning. Denne beslutning skal angive, hvilke oplysninger der ønskes, og sætte en passende frist for deres udlevering. Den skal henvise til sanktionerne i artikel 22, stk. 2. Den skal desuden omtale retten til at lade beslutningen prøve ved De Europæiske Fællesskabers Domstol.

Kommissionen sender samtidig en kopi af beslutningen til den regulerende myndighed i den medlemsstat, hvor den pågældende person har bopæl, eller den pågældende virksomhed har hjemsted.

6. De i stk. 1 og 2 omhandlede oplysninger må kun benyttes med henblik på denne forordnings artikel 13, stk. 4, og artikel 18.

Kommissionen må ikke videregive oplysninger, omfattet af tavshedspligt, som kommer i dens besiddelse i medfør af denne forordning.

Artikel 21

Medlemsstaternes ret til at træffe mere detaljerede foranstaltninger

Denne forordning griber ikke ind i medlemsstaternes ret til at opretholde eller indføre foranstaltninger, der indeholder mere detaljerede bestemmelser end denne forordning eller de retningslinjer, der er omhandlet i artikel 18.

Artikel 22

Sanktioner

1. Med forbehold af stk. 2 fastsætter medlemsstaterne de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af nærværende forordning, og træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de iværksættes. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om de bestemmelser om sanktioner, der svarer til bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1228/2003, senest den 1. juli 2004 og giver straks meddelelse om alle efterfølgende ændringer, der vedrører dem. De giver Kommissionen meddelelse om de bestemmelser, der ikke svarer til bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1228/2003, senest den 3. marts 2011 og giver straks meddelelse om alle efterfølgende ændringer, der vedrører dem.

2. Kommissionen kan ved beslutning pålægge virksomheder bøder på op til 1 % af det foregående forretningsårs samlede omsætning, hvis de med forsæt eller ved forsømmelighed giver urigtige, ufuldstændige eller vildledende oplysninger som svar på en henvendelse i henhold til artikel 20, stk. 3, eller undlader at give oplysningerne inden for den frist, der er fastsat ved en beslutning i henhold til artikel 20, stk. 5, første afsnit.

Ved bødens fastsættelse tager Kommissionen hensyn til, hvor alvorlig den overtrædelse er, der består i manglende overholdelse af bestemmelsen i første afsnit.

3. Sanktioner som omhandlet i stk. 1 og beslutninger, der træffes i henhold til stk. 2, er ikke af strafferetlig karakter.

Artikel 23

Udvalg

1. Kommissionen bistås af det udvalg, der er nedsat ved artikel 46 i direktiv 2009/72/EF.

2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1-4, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

Artikel 24

Kommissionens rapport

Kommissionen overvåger denne forordnings gennemførelse. I sin rapport i henhold til artikel 47, stk. 6, i direktiv 2009/72/EF redegør Kommissionen også for de erfaringer, der er indhøstet ved anvendelsen af denne forordning. Rapporten skal navnlig gøre rede for, i hvilket omfang denne forordnings anvendelse har vist sig vellykket med hensyn til at sikre grænseoverskridende elektricitetsudveksling på ikke-diskriminerende og omkostningsbaserede netadgangsbetingelser med det formål at bidrage til kundernes valgmuligheder i et velfungerende indre marked for elektricitet og at skabe forsyningsikkerhed på lang sigt, samt i hvilket omfang der er indført effektive lokaliseringsfremmende signaler. Om nødvendigt ledsages rapporten af passende forslag og/eller anbefalinger.

Artikel 25
Ophævelse

Forordning (EF) nr. 1228/2003 ophæves med virkning fra den 3. marts 2011. Henvisninger til den ophævede forordning betragtes som henvisninger til nærværende forordning og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 26
Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 3. marts 2011.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. juli 2009.

På Europa-Parlamentets vegne
H.-G. PÖTTERING
Formand

På Rådets vegne
E. ERLANDSSON
Formand

BILAG I

**RETNINGSLINJER FOR ADMINISTRATION OG FORDELING AF LEDIG OVERFØRSELSKAPACITET
PÅ SAMKØRINGSLINJERNE MELLEM NATIONALE SYSTEMER****1. Almindelige bestemmelser**

- 1.1. Transmissionssystemoperatører (TSO'er) skal bestræbe sig på at acceptere alle kommercielle transaktioner, herunder sådanne, som indebærer grænseoverskridende handel.
- 1.2. Hvis der ikke er nogen kapacitetsbegrænsninger, må der ikke fastsættes begrænsninger af adgangen til samkøringslinjen. Hvis dette normalt er tilfældet, er det ikke nødvendigt med en permanent almindelig fordelingsprocedure for adgangen til en grænseoverskridende transmissionstjeneste.
- 1.3. Hvis de planlagte kommercielle transaktioner ikke er forenelige med en sikker netdrift, skal TSO'erne afhjælpe kapacitetsbegrænsningerne i overensstemmelse med de krav, som hensynet til nettets driftsmæssige sikkerhed stiller, og samtidig bestræbe sig på at sikre, at alle dermed forbundne omkostninger bevares på et økonomisk effektivt niveau. Der skal foretages afhjælpende belastningsomfordeling eller modkøb, hvis der ikke kan træffes mindre udgiftskrævende foranstaltninger.
- 1.4. Hvis der optræder strukturelle kapacitetsbegrænsninger, skal TSO'erne straks iværksætte egnede metoder og ordninger til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, som i forvejen er fastlagt og aftalt. Metoderne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger skal sikre, at de fysiske elektricitetsstrømme i forbindelse med enhver fordelt transmissionskapacitet er forenelige med standarderne for netsikkerhed.
- 1.5. De metoder, der fastlægges til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, skal give markedsdeltagerne og TSO'erne effektive økonomiske signaler, fremme konkurrencen og være egnede til regional anvendelse og anvendelse på EU-plan.
- 1.6. Der må ikke foretages nogen transaktionsbaserede sondringer i forbindelse med håndtering af kapacitetsbegrænsninger. En bestemt anmodning om transmissionstjeneste må kun afvises, hvis alle nedenstående betingelser er opfyldt:
  - a) de ekstra fysiske elektricitetsstrømme som følge af accepten af denne anmodning indebærer, at den sikre drift af elsystemet ikke længere kan garanteres, og
  - b) den værdi udtrykt i penge, som knytter sig til denne anmodning som led i proceduren for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, er lavere end alle andre anmodninger, der planmæssigt skal accepteres for samme tjeneste og på de samme betingelser.
- 1.7. Ved fastlæggelsen af egnede netområder, i og mellem hvilke der skal håndteres kapacitetsbegrænsninger, skal TSO'ernes indsats baseres på principperne om lønsomhed og minimering af de negative virkninger på det indre marked for elektricitet. Navnlig må TSO'erne ikke begrænse kapaciteten på samkøringslinjerne for at afhjælpe kapacitetsbegrænsningerne inden for deres eget systemområde, medmindre det sker af hensyn til ovennævnte forhold og den driftsmæssige sikkerhed⁽¹⁾. Hvis en sådan situation opstår, skal TSO'erne gøre rede for dette og på en gennemsigtig måde forelægge det alle systembrugerne. En sådan situation kan kun godtages, indtil der er fundet en langsigtet løsning. TSO'erne skal beskrive og på en gennemsigtig måde forelægge alle systembrugerne metoden og planerne for virkeliggørelsen af den langsigtede løsning.
- 1.8. Ved afbalanceringen af nettet inden for systemområdet ved hjælp af driftsmæssige foranstaltninger på nettet og belastningsomfordeling skal TSO'en tage hensyn til disse foranstaltningers virkninger i de tilgrænsende systemområder.
- 1.9. Senest den 1. januar 2008 skal der på en koordineret måde og under driftsmæssigt sikre betingelser være indført ordninger for håndtering af begrænsninger af kapaciteten på samkøringslinjerne flere gange om dagen (intradag-håndtering) for at gøre mulighederne for handel så store som muligt og sikre grænseoverskridende udligning.

(1) Ved driftsmæssig sikkerhed forstås »opretholdelse af overførselssystemet inden for aftalte sikkerhedsgrenser«.

- 1.10. De nationale regulerende myndigheder skal med jævne mellemrum evaluere metoderne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger og skal i den forbindelse lægge særlig vægt på overholdelsen af de principper og regler, der er fastsat i denne forordning og disse retningslinjer, og de bestemmelser og betingelser, som de regulerende myndigheder selv har fastsat i henhold til disse principper og regler. Denne evaluering skal bl.a. bygge på en høring af alle markedsdeltagere og særlige undersøgelser.

2. Metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsninger

- 2.1. Metoderne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger skal være markedsbaserede for at lette en effektiv grænseoverskridende handel. Med dette for øje fordeles kapaciteten kun ved hjælp af eksplicitte (kapacitet) eller implicitte (kapacitet og energi) auktioner. De to metoder kan eksistere side om side på samme samkøringslinje. Ved foranstaltninger flere gange om dagen kan der benyttes kontinuerlig handel.
- 2.2. Afhængigt af konkurrencevilkårene kan det være nødvendigt, at mekanismerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger åbner mulighed for at fordele transmissionskapacitet både på kort og lang sigt.
- 2.3. Ved hver kapacitetsfordelingsprocedure skal der fordeles en bestemt del af den ledige kapacitet på samkøringslinjerne plus enhver resterende kapacitet, der ikke tidligere er fordelt, og enhver kapacitet, som kapacitetsindehaverne har frigivet fra tidligere fordelinger.
- 2.4. TSO'erne skal optimere det omfang, hvori kapaciteten er stabil, under hensyn til de involverede TSO'ers og markedsdeltagernes forpligtelser og rettigheder med henblik på at lette en effektiv konkurrence. En rimelig del af kapaciteten kan udbydes på markedet ved en lavere stabilitetsgrad, men markedsdeltagerne skal til enhver tid gøres bekendt med de nøjagtige betingelser for transport ad de grænseoverskridende linjer.
- 2.5. Adgangsrettighederne for fordelinger på lang og mellemlang sigt skal være stabile transmissionskapacitetsrettigheder. De skal på nomineringstidspunktet være omfattet af princippet »forbrug eller tab« eller »forbrug eller salg«.
- 2.6. TSO'erne fastlægger en egnet struktur til fordeling af kapacitet mellem forskellige tidsrammer. Denne kan omfatte en mulighed for at reservere en minimal del af kapaciteten på samkøringslinjerne til fordeling en eller flere gange om dagen. En sådan fordelingsstruktur skal kunne revideres af de respektive regulerende myndigheder. TSO'erne tager ved udarbejdelsen af deres forslag hensyn til følgende:
- a) markedernes karakteristika
  - b) de driftsmæssige betingelser såsom virkningerne af at dirigere fast anmeldte planer
  - c) harmoniseringsomfanget for de procentsatser og tidsrammer, der er fastsat for de forskellige foreliggende mekanismer for kapacitetsfordeling.
- 2.7. Der må ikke ved fordelingen af kapacitet diskrimineres mellem markedsdeltagere, som ønsker at benytte sig af deres ret til at gøre brug af bilaterale leveringskontrakter eller afgive bud på elektricitetsbørser. De højeste bud honoreres, uanset om de er implicitte eller eksplicitte inden for en given tidsramme.
- 2.8. I regioner, hvor de finansielle terminselektricitetsmarkeder er veludviklede og har demonstreret deres effektivitet, kan al kapacitet på samkøringslinjerne fordeles via implicitte auktioner.
- 2.9. Medmindre der er tale om nye samkøringslinjer, som er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003 eller nærværende forordnings artikel 17, er det ikke tilladt at fastsætte limiterede priser som led i kapacitetsfordelingsmetoder.
- 2.10. Principielt skal alle potentielle markedsdeltagere kunne deltage i fordelingsprocessen uden nogen begrænsninger. For at undgå at skabe eller forstærke problemer med en markedsdeltagers potentielle udnyttelse af en dominerende stilling kan den relevante regulerende myndighed og/eller konkurrencemyndighed i påkommende tilfælde fastsætte restriktioner generelt eller for et individuelt selskab som følge af dominerende markedsstilling.
- 2.11. For hver tidsramme nominerer markedsdeltagerne endeligt inden for en fastlagt frist deres brug af kapacitet over for TSO'erne. Fristen fastsættes på en sådan måde, at det gøres muligt for TSO'erne at anvende den ikke anvendte kapacitet til omfordeling i den næste relevante tidsramme — herunder foranstaltninger flere gange om dagen.

- 2.12. Kapaciteten skal frit kunne omsættes på et sekundært grundlag, forudsat at TSO'en underrettes tilstrækkelig god tid i forvejen. Afviser en TSO en sekundær handel (transaktion), skal dette meddeles på en tydelig og gennemsigtig måde, og den pågældende TSO skal gøre rede derfor over for alle markedsdeltagere, og også den regulerende myndighed skal have oplysning derom.
- 2.13. De finansielle konsekvenser af, at forpligtelser i forbindelse med fordeling af kapacitet ikke opfyldes, pålægges dem, der er ansvarlige for den pågældende undladelse. Hvis markedsdeltagerne ikke udnytter den kapacitet, som de har forpligtet sig til at anvende, eller i forbindelse med eksplicit bortauktioneret kapacitet undlader at handle på et sekundært grundlag eller tilbageføre kapaciteten i tide, fortaber de retten til en sådan kapacitet og betaler en takst, der afspejler omkostningerne. Enhver takst, der afspejler omkostningerne, i forbindelse med manglende anvendelse af kapacitet skal være velbegrunnet og stå i et rimeligt forhold til de faktiske udgifter. Tilsvarende skal en TSO, dersom den ikke opfylder sin forpligtelse, yde markedsdeltageren erstatning for tabet af kapacitetsrettigheder. Der tages i den sammenhæng ikke hensyn til dermed forbundne tab. De centrale koncepter for og metoder til fastlæggelse af ansvar i forbindelse med, at forpligtelser ikke opfyldes, fastsættes i forvejen med hensyn til de finansielle konsekvenser og skal kunne revideres af den eller de relevante regulerende myndigheder.

3. Koordinationering

- 3.1. Fordeling af kapacitet i forbindelse med en samkøring skal koordineres og gennemføres af de involverede TSO'er ved anvendelse af fælles fordelingsprocedurer. Hvis de kommercielle udvekslinger mellem to lande (TSO'er) forventes at øve betydelig indflydelse på betingelserne for de fysiske strømme i et givet tredjeland (en given TSO), skal metoderne til håndtering af kapacitetsbegrænsninger koordineres mellem alle de TSO'er, der påvirkes deraf, via en fælles procedure for håndtering af kapacitetsbegrænsninger. De nationale regulerende myndigheder og TSO'er skal påse, at der ikke ensidigt fastsættes nogen procedure for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, som øver betydelig indflydelse på de fysiske elektricitetsstrømme i andre net.
- 3.2. Senest den 1. januar 2007 skal der anvendes en fælles koordineret metode til håndtering af kapacitetsbegrænsninger og en fælles koordineret procedure for fordeling af kapacitet på markedet mindst årligt, månedligt og for den kommende dag for landene i følgende regioner:
- Nordeuropa (dvs. Danmark, Sverige, Finland, Tyskland og Polen)
  - Nordvesteuropa (dvs. Benelux, Tyskland og Frankrig)
  - Italien (dvs. Italien, Frankrig, Tyskland, Østrig, Slovenien og Grækenland)
  - det centrale Østeuropa (dvs. Tyskland, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Østrig og Slovenien)
  - Sydvesteuropa (dvs. Spanien, Portugal og Frankrig)
  - Det Forenede Kongerige, Irland og Frankrig
  - De baltiske stater (dvs. Estland, Letland og Litauen).

Ved en samkøring, som involverer lande, der tilhører mere end én region, kan der anvendes en anden metode til håndtering af kapacitetsbegrænsninger med henblik på at sikre forenelighed med de metoder, der anvendes i de andre regioner, som disse lande tilhører. I så fald foreslår de relevante TSO'er metoden, der skal kunne revideres af de relevante regulerende myndigheder.

- 3.3. De regioner, der er nævnt i punkt 2.8, kan fordele al kapacitet på samkøringslinjerne via fordeling for den kommende dag.
- 3.4. Der skal fastsættes kompatible procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger i alle disse syv regioner med henblik på at skabe et virkeligt integreret indre marked for elektricitet. Markedets parter må ikke stå over for inkompatible regionale systemer.
- 3.5. For at fremme en fair og effektiv konkurrence og grænseoverskridende handel skal koordinationen mellem TSO'erne i de i punkt 3.2 fastsatte regioner omfatte alle trin lige fra kapacitetsberegning og optimering af fordelingen til sikker drift af nettet med en utvetydig ansvarsfordeling. Denne koordinations skal navnlig omfatte:
- brug af en fælles transmissionsmodel, som effektivt behandler indbyrdes afhængige fysiske »loop-flows« (sløjfestrømme) under hensyn til uoverensstemmelser mellem fysiske og kommercielle strømme

- b) fordeling og nominering af kapacitet med henblik på effektiv behandling af indbyrdes afhængige fysiske »loop-flows« (sløjfestrømme)
  - c) identiske forpligtelser for kapacitetsindehaverne til at afgive oplysninger om deres påtænkte anvendelse af kapaciteten, dvs. nominering af kapacitet (til eksplicite auktioner)
  - d) identiske tidsrammer og sluttider
  - e) identisk struktur for fordeling af kapacitet mellem forskellige tidsrammer (f.eks. 1 dag, 3 timer, 1 uge osv.) og med hensyn til solgte kapacitetsblokke (strøm i MW, MWh osv.)
  - f) konsistent kontraktmæssig ramme for forbindelserne med markedsdeltagerne
  - g) efterprøvning af, at strømmene er forenelige med sikkerhedskravene til nettet med henblik på driftsmæssig planlægning og tidstro drift
  - h) bogføring og afregning af foranstaltninger til håndtering af kapacitetsbegrænsninger.
- 3.6. Koordinationen skal også omfatte udvekslingen af oplysninger mellem TSO'erne. Informationsudvekslingens egenart, tidspunkterne derfor og hyppigheden deraf skal være forenelige med aktiviteterne i punkt 3.5 og elektricitetsmarkedernes funktionsmåde. Denne informationsudveksling skal navnlig gøre det muligt for TSO'erne at opstille de bedst mulige prognoser for den overordnede situation på nettet med henblik på at vurdere strømmene på deres net og den ledige kapacitet på samkøringslinjerne. En TSO, som indsamler oplysninger på vegne af andre TSO'er, skal tilbagesende resultaterne af indsamlingen af data til den deltagende TSO.

4. Tidsplan for markedsforanstaltninger

- 4.1. Den ledige transmissionskapacitet fordeles tilstrækkelig god tid i forvejen. Før hver fordeling offentliggør de involverede TSO'er i fællesskab den kapacitet, der skal fordeles, i påkommende tilfælde under hensyn til den kapacitet, der er frigjort fra alle stabile transmissionsrettigheder, og, hvor det er relevant, dermed forbundne dirigerede nomineringer, samt alle tidsrum, i hvilke kapaciteten vil være reduceret eller ikke være ledig (eksempelvis på grund af vedligeholdelse).
- 4.2. Under fuldt hensyn til netsikkerheden nomineres transmissionsrettighederne tilstrækkelig god tid i forvejen før den kommende dags foranstaltninger på alle de relevante organiserede markeder og før offentliggørelsen af den kapacitet, der skal fordeles under fordelingsordningen for den kommende dag eller den intradaglige fordelingsordning. Nomineringer af transmissionsrettigheder i den modsatte retning dirigeres med sigte på at gøre effektiv brug af samkøringen.
- 4.3. De successive intradaglige fordelinger af ledig transmissionskapacitet for dag D foretages på dag D1 og D, efter at de anførte eller faktiske produktionsplaner for den kommende dag er udarbejdet.
- 4.4. Ved forberedelsen af den kommende dags nettransaktioner skal TSO'erne udveksle oplysninger med de tilgrænsende TSO'er, bl.a. om deres prognosticerede nettopologi, de disponible produktionsenheder og disses prognosticerede produktion samt laststrømmene, med henblik på at optimere brugen af det samlede net via driftsmæssige foranstaltninger i overensstemmelse med reglerne for sikker netdrift.

5. Gennemsigtighed

- 5.1. TSO'erne skal offentliggøre alle relevante data om nettilgængelighed, netadgang og brug af nettet, herunder en rapport om, hvor og hvorfor der foreligger kapacitetsbegrænsninger, de anvendte metoder til håndtering af kapacitetsbegrænsningen og planerne for den fremtidige håndtering heraf.
- 5.2. TSO'erne skal offentliggøre en generel beskrivelse af den metode til håndtering af kapacitetsbegrænsninger, der anvendes under forskellige omstændigheder for at maksimere den ledige kapacitet på markedet, og en generel ordning til beregning af kapaciteten på samkøringslinjerne for de forskellige tidsrammer baseret på de faktiske elektriske og fysiske forhold på nettet. Denne ordning skal kunne revideres af de berørte medlemsstaters regulerende myndigheder.
- 5.3. De anvendte procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger og fordeling af kapacitet, tidspunkterne og procedurerne for anmodning om kapacitet, en beskrivelse af de tilbudte produkter og forpligtelserne og rettighederne for såvel TSO'erne som den part, der erhverver kapaciteten, herunder det ansvar, der påhviler disse, hvis de undlader at opfylde deres forpligtelser, beskrives i detaljer og gøres af TSO'erne på en gennemsigtig måde tilgængelige for alle potentielle netbrugere.

- 5.4. De drifts- og planlægningsmæssige sikkerhedsstandarder skal udgøre en integrerende del af de oplysninger, som TSO'erne offentliggør i et åbent og offentligt dokument. Dette dokument skal også kunne revideres af de nationale regulerende myndigheder.
- 5.5. TSO'erne skal offentliggøre alle relevante data om grænseoverskridende handel på grundlag af den bedst mulige prognose. For at opfylde denne forpligtelse skal de berørte markedsdeltagere forsyne TSO'erne med de relevante data. Den måde, hvorpå disse oplysninger skal offentliggøres, skal kunne revideres af de regulerende myndigheder. TSO'erne skal mindst offentliggøre:
- årligt: oplysninger om udviklingen i transmissionsinfrastrukturen på lang sigt og dens betydning for den grænseoverskridende transmissionskapacitet
  - månedligt: prognoser for den ledige transmissionskapacitet på markedet for den kommende måned og det kommende år under hensyn til alle relevante oplysninger, der står til rådighed for TSO'en på det tidspunkt, hvor prognosen udregnes (f.eks. sommer- og vintersæsonernes betydning for linjernes kapacitet, vedligeholdelse på nettet, disponible produktionsenheder osv.)
  - ugentligt: prognoser for den ledige transmissionskapacitet på markedet for den kommende uge under hensyn til alle relevante oplysninger, der står til rådighed for TSO'erne på det tidspunkt, hvor prognosen udregnes, såsom vejrudsigter, planlagte vedligeholdelsesarbejder på nettet, disponible produktionsenheder osv.
  - dagligt: den ledige transmissionskapacitet på markedet for den kommende dag og intradagligt for hver tidsenhed for markedet under hensyn til alle dirigerede nomineringer, produktionsplaner for den kommende dag, efterspørgselsprognoser og planlagte vedligeholdelsesarbejder på nettet
  - den samlede kapacitet, der allerede er fordelt, for hver tidsenhed for markedet og alle relevante betingelser, hvorpå denne kapacitet kan anvendes (dvs. den på auktionen opnåede pris, forpligtelser med hensyn til, hvorledes kapaciteten skal anvendes, osv.), således at en eventuel resterende kapacitet kan fastlægges
  - den fordelte kapacitet hurtigst muligt efter hver fordeling og oplysninger om de betalte priser
  - den samlede anvendte kapacitet for hver tidsenhed for markedet straks efter nomineringen
  - så tidstro som muligt: de samlede gennemførte kommercielle og fysiske strømme for hver tidsenhed for markedet, herunder en beskrivelse af virkningerne af alle korrigerende foranstaltninger fra TSO'ernes side (såsom indskrænkninger) for at løse net- eller systemproblemer
  - ex ante-oplysninger om planlagte afbrydelser og ex post-oplysninger om planlagte og ikke-planlagte afbrydelser af produktionsenheder på mere end 100 MW dagen før.
- 5.6. Alle relevante oplysninger skal være tilgængelige for markedet i tide til forhandlingerne om alle transaktioner (såsom tidspunktet for forhandlingerne om årlige leveringskontrakter med erhvervskunder eller det tidspunkt, hvor buddene skal sendes til de organiserede markeder).
- 5.7. TSO'en skal offentliggøre de relevante oplysninger om den forventede efterspørgsel og om produktionen i henhold til de tidsrammer, der er omhandlet i punkt 5.5 og 5.6. TSO'en skal også offentliggøre de relevante oplysninger, der er nødvendige for det grænseoverskridende balancemarked.
- 5.8. Når der offentliggøres prognoser, skal de faktiske ex post-værdier i forbindelse med oplysningerne i prognosen også offentliggøres i løbet af den periode, der følger efter den af prognosen omfattede periode, eller senest den følgende dag (D + 1).
- 5.9. Alle oplysninger, der offentliggøres af TSO'erne, stilles vederlagsfrit til rådighed i en let tilgængelig form. Alle data skal desuden stilles til rådighed via egnede og standardiserede midler til informationsudveksling, som skal fastlægges i tæt samarbejde med markedets parter. Dataene skal omfatte oplysninger om tidligere perioder med et minimum på to år, således at nyttilkomne på markedet også kan have adgang til sådanne data.
- 5.10. TSO'erne skal med jævne mellemrum udveksle et sæt tilstrækkeligt nøjagtige data om net og laststrømme, således at hver TSO får mulighed for at beregne laststrømmene i sit relevante område. Samme sæt data skal på begæring stilles til rådighed for de regulerende myndigheder og Kommissionen. De regulerende myndigheder og Kommissionen påser, at de selv og enhver konsulent, der udfører et analytisk arbejde for dem på grundlag af disse data, behandler dataene fortroligt.

6. Brug af indtægter fra kapacitetsbegrænsninger

- 6.1. Procedurene for håndtering af kapacitetsbegrænsninger forbundet med en på forhånd fastsat tidsramme kan kun frembringe indtægter, hvis der foreligger kapacitetsbegrænsninger, som opstår for den pågældende tidsramme, medmindre der er tale om nye samkøringslinjer, der er omfattet af en undtagelse i henhold til artikel 7 i forordning (EF) nr. 1228/2003 eller nærværende forordnings artikel 17. Proceduren for fordelingen af disse indtægter skal kunne revideres af de regulerende myndigheder og må hverken fordreje fordelingsprocessen til gavn for en part, der anmoder om kapacitet eller energi, eller ansøre til, at man undlader at gøre kapacitetsbegrænsningerne mindre.
  - 6.2. De nationale regulerende myndigheder skal åbent gøre rede for anvendelsen af indtægterne fra fordelingen af kapacitet på samkøringslinjerne.
  - 6.3. Indtægterne fra kapacitetsbegrænsninger skal deles af de involverede TSO'er på grundlag af kriterier, som de involverede TSO'er er nået til enighed om, og som er revideret af de respektive regulerende myndigheder.
  - 6.4. TSO'erne skal på forhånd tydeligt gøre rede for den brug, de agter at gøre af alle indtægter fra kapacitetsbegrænsninger, som de måtte oppebære, og for den faktiske brug af disse indtægter. De regulerende myndigheder skal efterprøve, at denne brug er i overensstemmelse med denne forordning og disse retningslinjer, og at de samlede indtægter fra kapacitetsbegrænsninger, der oppebæres i forbindelse med fordeling af kapacitet på samkøringslinjerne, anvendes til et eller flere af de tre formål, der er fastlagt i artikel 16, stk. 6, i denne forordning.
  - 6.5. På et årligt grundlag og senest den 31. juli hvert år offentliggør de regulerende myndigheder en rapport, som indeholder oplysninger om de indtægter, der er oppebåret i 12-månedersperioden indtil den 30. juni samme år, og om den brug, der er gjort af de pågældende indtægter, samt en efterprøvning af, at denne brug er i overensstemmelse med denne forordning og disse retningslinjer, og at de samlede indtægter fra kapacitetsbegrænsningerne er anvendt til et eller flere af de tre fastsatte formål.
  - 6.6. Brugen af indtægterne fra kapacitetsbegrænsningerne til investeringer med henblik på at bevare eller forøge kapaciteten på samkøringslinjerne bør forbeholdes særlige på forhånd fastlagte projekter, som bidrager til at afhjælpe de foreliggende relevante kapacitetsbegrænsninger, og som også kan gennemføres inden for et rimeligt tidsrum, navnlig hvad angår godkendelsesprocessen.
-

BILAG II

SAMMENLIGNINGSTABEL

Forordning (EF) nr. 1228/2003	Nærværende forordning
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Artikel 2
—	Artikel 3
—	Artikel 4
—	Artikel 5
—	Artikel 6
—	Artikel 7
—	Artikel 8
—	Artikel 9
—	Artikel 10
—	Artikel 11
—	Artikel 12
Artikel 3	Artikel 13
Artikel 4	Artikel 14
Artikel 5	Artikel 15
Artikel 6	Artikel 16
Artikel 7	Artikel 17
Artikel 8	Artikel 18
Artikel 9	Artikel 19
Artikel 10	Artikel 20
Artikel 11	Artikel 21
Artikel 12	Artikel 22
Artikel 13	Artikel 23
Artikel 14	Artikel 24
—	Artikel 25
Artikel 15	Artikel 26
Bilag	Bilag I